

РЕШЕНИЕ

№ 327

гр. София, 08 юли 2026 год.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, трето наказателно отделение в открито съдебно заседание на единадесети юни през две хиляди и двадесет и шеста година в състав

ПРЕДСЕДАТЕЛ: НЕВЕНА ГРОЗЕВА

ЧЛЕНОВЕ : ДАНИЕЛ ЛУКОВ

ВЛАДИМИР АСТАРДЖИЕВ

при участието на секретаря Илияна Петкова и прокурора от ВКП Максим Колев, като разгледа докладваното от съдия Грозева наказателно дело № 473/2026 год. и за да се произнесе, взе предвид следното :

Производството пред ВКС е на основание чл. 346, т. 1 от НПК.

Образувано е по касационна жалба от подсъдимия С. Н. Н. чрез упълномощения защитник адв. Я. Р. срещу нова въззивна присъда № 8 от 26.02.2026 г. на Софийски Апелативен съд постановена по внохд № 1302/2025 г.

В жалбата се релевират касационни основания по чл.348, ал.1, т.2 и т. 3 от НПК и се прави искане за отмяна на въззивната присъда и за връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд за отстраняване на допуснатите съществени процесуални нарушения, алтернативно да бъде намалено наложеното наказание. В допълнението към касационната жалба касаторът е развил подробно своите съображения, от които се откроява оплакването за допуснати нарушения на процесуалните правила, обособени в няколко групи : 1/ нарушено право на защитата, поради отказа на съда да изиска и събере нови доказателства по делото, с които да бъдат потвърдени обясненията на подсъдимия относно местонахождението му на инкриминираната дата; 2/осъждането на подсъдимия по неприявено обвинение касаещо часа на осъществяване на деянието; 3/ използването на показанията на св. М. С. от досъдебното производство от 4.11.2023 г., което е недопустимо с оглед на това, че свидетелят не владее български език писмено и говоримо; 4/ неоснователно кредитиране на протокола за неговия разпит от съда, без да се съобрази, че разпита е проведен от некомпетентен органи /разследващ полицай, в нарушение на процесуалните правила, поради присъствието на останалите свидетели при провеждането му. Явната несправедливост на наказанието е защитена с твърдение за неправилна оценка на смекчаващите отговорността обстоятелства, които сочат на приложимост на разпоредбата на чл. 55, ал. 1 от НК и налагат определяне на наказание под предвидения в закона минимум.

В съдебно заседание пред ВКС адв. Р. поддържа изцяло касационната жалба с направените в нея възражения срещу атакувания въззивен акт, като твърди, че поради отказа на съда да допусне събирането на нови доказателства, обективната истина по делото не е била установена. Изложените в жалбата доводи са основания за отмяна на присъдата и за уважаване на жалбата.

Подс. Н. не се яви в съдебното заседание пред ВКС.

Представителят на ВКП изразява становище, че САС е дал отговори на всички възражения, направени от адв. Р. в мотивите, като не е допуснал твърдените в касационната жалба нарушения на процесуалните правила, поради което предлага въззивната присъда да бъде оставена в сила.

ВКС, трето наказателно отделение, след като изслуша доводите на страните, обсъди изложените в касационната жалба доводи, съобразно правомощията си и в пределите на поискания касационен контрол, намери следното :

Касационната жалба е процесуално допустима, тъй като изхожда от процесуално легитимна страна - защитник на подс. Н. и е подаден в законоустановения срок срещу подлежащ на касационна проверка съдебен акт.

Разгледана по същество е неоснователна.

С присъда № 891 от 25.06.2025 г. постановена по нохд № 3174/24 г. СГС е признал подс. С. Н. Н. за невиновен в това, че на 4.11.2023 г. около 19 часа в [населено място] , общ. /община/ , обл./област/ дал на друго –на М. Й. С. имотна облага на обща стойност 304,60 лв. с цел да го склони да упражни изборителното си право на втори тур на изборите за общински съветници и кметове на 5.11.2023 г. на територията на [община] за избиране на кмет на [населено място] в полза на определен кандидат – на С. Н. Н., регистриран с Решение № 27 МИ от 25.09.2023 г. на ОИК – Исперих, допуснат до втори тур на изборите с решение № 92-МИ/30.10.2023 г. на ОИК, като гласува с бюлетин № 7- престъпление по чл.167, ал. 2, пр. 2 от НК, поради което на основание чл. 304 от НПК го е оправдал по повдигнатото му обвинение.

Направените по делото разноси са останали в тежест на държавата.

Недоволен от присъдата прокурорът от СГП протестира същата пред САС, където е образувано внохд № 1302/25 г. На основание чл. 334, т. 2 и чл. 336, ал. 1, т. 2 от НПК, САС отменил присъдата на СГС и постановил нова, с която признал подс. С. Н. Н. за виновен по предявеното му обвинение по чл. 167, ал. 2, пр. 2 от НК и на основание чл. 54 от НК му наложил една година лишаване от свобода и глоба в размер на 10 000 лв., с равностойност 5 112, 92 евро.

На основание чл. 66, ал. 1 от НК отложил изтърпяването на наказанието за изпитателен срок от три години, считано от влизане на присъдата в сила.

На основание чл. 167, ал. 6, вр. ал. 2 от НК и чл. 37, ал. 1, т. 6 от НК лишил подс. Н. от право да заема изборителна държавна, общинска или обществена длъжност за срок от четири години, считано от влизане на присъдата в сила.

На основание чл. 189, ал. 3 от НПК осъдил подс. Н. да заплати направените по делото разноси по сметка на Следствен отдел на СГП- в размер на 100,18 евро и по сметка на СГС в размер на 209,63 евро, както и 2,56 евро държавна такса за служебното издаване на изпълнителен лист.

По касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК

Въззивният съд не е допуснал съществени процесуални нарушения, с които да е изпълнил със съдържание релевираното касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК, поради което липсват основания за отмяна на въззивната присъда и за връщане на делото за ново разглеждане от друг съдебен състав.

Въззивната съдебна инстанция е изпълнила задълженията си произтичащи от разпоредбите на чл. 13, чл. 14 и чл.107, ал. 5 от НПК и е извършила обективно, всестранно и пълно изследване на всички правнозначими факти касаещи авторството, обективната и субективна съставомерност на деянието по чл. 167, ал. 2, пр. 2 от НК, като е сторила това използвайки предвидените в закона процесуални средства и способности. Установените фактически положения почиват на вярна, обективна и всеобхватна интерпретация на цялата доказателствена съвкупност, събраната както в хода на ДП така и от съдебните състави по същество. Въззивният

съд е провел допълнително съдебно следствие като с насрочване на делото е допуснал до повторен разпит св. М. С., св. И. Ш. И., св. Б. А. А.. Поискал е съдействие от РУ на МВР- Исперих за установяване самоличността и местонахождението на Ф. „Д.“. С писмо изх. № 15814 /25 г. по делото е получена информация, че се касае за лицето С. С. И., когото съдът е допуснал като свидетел. В съдебно заседание на 4.12.2025 г. са разпитани св. М. С., св. И. Ш. И., св. Б. А. А. и св. В. Ш.- съпруга на св. С.. В съдебно заседание адв. Р. е направил пет доказателствени искания, част от които са били уважени от съда -като са допуснати до разпит в качеството на свидетели Г. А., Й. С. и С. Н.; отказано е провеждането на разпити на А. А., Д. Н. и В. Н. и разпит на св. С. с преводач от български на турски език; отказано е изискването на записи от охранителните камери от АПИС от Републикански път 2-23 и от автогара /автогара/. В съдебно заседание на 22.01.2025 г. съдебната инстанция е провела разпити на свидетелите А., С., С. Н. и И. и е приобщила като писмени доказателства по делото две докладни записки от ОД на МВР- Разград; изслушала е обясненията на подс. Н. и е приобщила показанията на св. М., св. С. и св. И. от досъдебното производство на основание чл. 281, ал. 4 от НПК.

Въззивният съд е извършил собствен прочит на доказателствената съвкупност по делото, като ясно се е разграничил от направената от първата инстанция оценката на доказателствената съвкупност, излагайки конкретни аргументи за това. В резултат от осъществената аналитична дейност, САС е достигнал до различни изводи по фактите и правото, приемайки, че подс. Н. е извършил вмененото му във вина престъпление, поради което е отменил оправдателната присъда на СГС и го е признал за виновен по чл. 167, ал. 2 пр. 2 от НК.

Въззивният съд се е доверил изцяло на показанията на св. М., св. С. и св. И., дадени в хода на досъдебното производство, поради тяхната вътрешна непротиворечивост и последователност. Приел е тяхната взаимна кореспонденция още в началото на разследването, когато споменът за развоя на събитията е бил най- ярък. Въпреки настъпили промени, отнасящи се до незначителни детайли за събитията, показанията на св. М. и св. И. са останали относително верни на първоначалния им смисъл, че подс Н. е дал на св. С. чанта с продукти и пари, за да упражни правото си на глас в негова полза. Съдът е направил стриктното разграничение относно техния характер, след като внимателно ги е съпоставил с останалите доказателствени източници по делото.

Централно място съдът е отделил на показанията на св. М. С. от ДП и пред СГС, като е направена обективна констатация за настъпила промяна в тяхното съдържание и в поведението на свидетеля по време на двете фази на процеса. Това е отдадено не на установеност на твърдението, че св. С. не владее български език, а на опита да обслужи защитната версия на подс. Н.. Въззивният съд е отправил заслужена критика срещу решението на първия съд да назначи преводач на свидетеля С. от български на турски език, като е изложил ясни съображения за това. Отговорил на въпроса защо показанията на св. С. дадени пред СГС не следва да се ползват с доверие, като е приел, че в случая не се касае за нюанси в тях, а за коренна промяна в линията на поведение, проявила се в отказ да комуникира пред съда на български език. Изводът за неправдоподобност на съобщената от св. С. информация пред първата инстанция е направен след детайлното ѝ обсъждане и след съпоставка с показанията на св. М. и св. И. от ДП и пред СГС и САС, в които убедително твърдят, че изложената от тях хронология на събитията и участието на св. С. и подс. Н. в тях, не е плод на „измислен сценарий“ или на стремеж да набедят подс. Н. в извършване на престъпление, а е отражение на обективната

действителност. Достоверността на показанията на свидетелите М. и И. / от ДП и пред СГС/е приета и след анализ на показанията на свидетеля С. И., който е потвърдил пред САС показанията на тримата свидетели от ДП, че св. С. му върнал сумата от 250 лв., които са част от получената от него преди това сума от 300 лв. от подс. Н.. Обърнато е специално внимание на липсата на спомен относно точния ден от седмицата, на който това е станало, като съдът не е отдал съществено значение на този факт, именно поради обстоятелството, че св. И. е разпитан за първи път едва пред САС и то две години след събитията, което прави практически невъзможно свидетелят да помни точната дата.

Основен акцент в касационната жалба е поставен на ползването на показанията на св. С. от разпита му от ДП провел се на 4.11.2023 г. за установяване на релевантните за обвинението факти, поради това че: е проведен от некомпетентен орган; че са присъствали останалите свидетели; че в действителност св. С. не владее български език и не е прочел подписания от него протокол за разпит. На отправените възражения на адв. Р. касаещи процесуалната издържаност на съставения протокол за разпит, въззивният съд е изложил разумни и законосъобразни съображения на л. 9- до л. 14, които се споделят от настоящия съдебен състав. На първо място протокола за разпит на св. С. от ДП е годно доказателствено средство в процеса, независимо от това, че разпита е проведен от разследващ полицай при РУ- Исперих, а не от следовател. Това е така, тъй като досъдебното производство е започнало на 4.11.2023 г. с първото действие по разследването съгласно чл. 212, ал. 2 от НПК с разпит на свидетеля М. С. / л. 2, л. 3, том 2 от ДП/ като неговото незабавно извършване е било единствена възможност за събиране и запазване на доказателствата. Извършените разпити на св. И. / л.4, т. 2/ и св. М. /л. 5, т. 2/ по ДП № 275 ЗМ 300/2023 г. от разследващия полицай при РУ – Исперих са в синхрон с нормата на чл. 203, ал. 1 от НПК, която изисква разследващите органи да вземат своевременно мерки за законосъобразното и успешно извършване на разследването. Явяването на тримата свидетели пред надлежния орган /в случая РУ- Исперих/ с твърдение за извършено престъпление вменява задължение на този орган да предприеме необходимото за да закрепим информацията по съответния процесуален ред – чрез провеждане на разпити и съставяне на протоколи за извършените действия. Обратното, означава да се отрече извършването на разследване в условията на неотложност, само за това, защото би могло да се предположи, че престъплението е извършено от лице, ползващо се с имунитет, което съгласно чл. 194, ал. 1 от НПК, налага разследването да се извърши от следовател. Нормално е едва след закрепване на тази информация по съответния ред и след нейната проверка, да се престъпи към промяна на подсъдността по чл. 35, ал. 4 от НПК, както това е станало в конкретния случай.

С проведените разпити на свидетелите от разследващ полицай по никакъв начин не са били нарушени правата на подс. Н., тъй като разследването по делото в следствие на 7.02.2024 г. е възложено на следовател при СО на СГП, а едва след това - на 16.04.24 г. следовател е предявил обвинението на подс. Н. по чл. 167, ал. 2 от НК. В случая не е била налице необходимост от преповтаряне на разпитите на тримата свидетели и на извършените преди промяната на компетентността на разследващия орган процесуално-следствени действия, тъй като съгласно чл. 203, ал. 3 от НПК те запазват процесуалната си стойност. Обобщаващата практика на ВКС, която контролираният съд е припознал като приложима в конкретния случай, ясно дефинира, че за определяне валидността на действията при едно разследване, когато то се намира в своя ранен етап, не е материалната компетентност на органа, който го е извършил, а неговото законосъобразно провеждане.

Въззивната инстанция с основание не е открила порок при провеждане на разпитите на свидетелите С., И. и М. на досъдебното производство, поради изразеното от касатора съмнение, че тримата са присъствали едновременно на тях. Съдът е отхвърлил с ясни съображения възражението като е приел, че такъв факт по делото не може да се приеме за еднопосочно установен, поради наличието на разминавания в твърдения на свидетелите по този въпрос и поради липсата на отразяване на подобен факт в самите протоколи. Протоколите за разпит на свидетелите са доказателствено средство, чрез което се възпроизвежда и обективира извършеното действие и то по начина, по който е описано, поради което след като в тях не фигурира факта на едновременно присъствие на свидетелите, съдът не е имал повод да ги изключи от доказателствената съвкупност. Още повече, че всеки от тях свидетелства за различен момент от развоя на събитията и съобразно своето място в тях, поради което не би могъл да бъде повлиян от информацията, съобщена от останалите.

На следващо място, не намира опора в закона и съдебната практика възражението на защитата, че съдът не е следвало да ползва като годин източник на доказателствени факти информацията, придобита при разпита на св. С. от досъдебното производство, поради това, че той не владеел български език, което поставяло изискване за назначаване на преводач, както е сторил първия съд. Въззивната съдебна инстанция е спряла вниманието си на този въпрос подробно на л. 11-л. 12 от мотивите, като е приела, че в действителност това не е процесуален проблем, а е съзнателен избор на св. С., обслужващ защитната версия на подс. Н.. Съдът правилно е ценил протокола за разпит на св. С. от ДП като източник на доказателствени факти, тъй като сам се е уверил в комуникативните възможности на св. С., които не изключват използването на българския език. Освен това съдът е обсъдил всички налични доказателства касаещи вербалната и писмена комуникация на св. С.- това са показанията на св. Б. М., св. И. и св. А. М., писмените доказателства – формуляри и докладна записка от разузнавач В. В. при РПУ- Исперих, протоколи от снети образци, подписани от св. С.. Според приетото от съда нито едно от тези доказателства не дискредитира съдържанието на протокола за разпит от 4.11.2023 г. и неговата валидност, тъй като в една част представените документи изхождат от информация получена от самия свидетел в хода на възложената проверка, а не са от независим източник, а друга част позволява извод, че св. С. успешно комуникира на български език със служители в съответните служби.

Въззивният съд не е нарушил правото на справедлив процес по смисъла на чл. 6 от ЕКЗПЧ, нито е ограничил възможността подс. Н. да оспори събраните в хода на досъдебното производство доказателства, чрез отказа му да уважи всички направените от защитата доказателствени искания. Осъществения от въззивния съд интензивна дейност по събиране, проверка и оценка на доказателствените материали не индикира на отклонение от принципни за осъществяване правото на защита положения. ВКС не веднъж е имал повод да посочи, че съдът не е длъжен да уважава всяко искане на защитата, а само тези които биха спомогнали за разкриване на обективната истина по делото, при това изхождайки стриктно от предмета на доказване по чл. 102 от НПК, очертан от рамките на внесения обвинителен акт. Въззивният съд е проявил дължимата активност и усърдие като е издирил и установил самоличността на Ф. „Д.“, който е депозирал за първи път показания пред САС, които са му дали допълнително основание да кредитира информацията съдържаща се в показанията св. М. и св. И. за осъществения между св. С. и подсъдимия Н. среща, на която е дадена сумата от 300 лв., част от която е послужила за връщане на стар дълг на св. С. към С. И.. Относно отказът на съда да

допусне до разпит останалите трима, от общо шестте свидетели, САС е изложил ясни съображения, които ВКС няма основание да не възприеме, защото за фактите, за които те са били поискани са били събрани достатъчно доказателства, чиято относимост, достоверност и достатъчност внимателно е преценена от съда по същество при формиране на вътрешното му убеждение.

На следващо място, въззивният съд не е допуснал съществено процесуално нарушение, поради това, че е осъдил подс. Н. по непредявено по съответния ред обвинение - признавайки го за виновен в извършване на престъплението, не както е отразено в обвинителния акт „около 19 часа“, а „следобяд“ на същия ден- 4.11.2023 г. В случая стореното от съда не представлява съществено изменение на обвинението срещу подс. Н. и в тази насока следва да се имат предвид указанията дадени в ТР № 57/1984 год. на ОСНК, съгласно които съществено изменение на обстоятелствената част на обвинението е налице, когато на подсъдимия са вменени нови факти, които не са му били известни до този момент, като включени в обхвата на неговото обвинение и по които той, поради тази причина не се е защитил. В новата присъда, фактите включени в предмета на доказване по обвинителния акт, обосноваващи съставомерността на деянието по чл. 167, ал. 2 от НПК са останали непроменени и това е видно от мотивите към присъдата на л. 3, а именно : че в деня преди изборите 4.11.2023 г. „следобяд“, св. С. се намирал пред новостроящата си къща в [населено място], когато до него с лекия си автомобил спрял подс. Н., който през отворения прозорец на шофьорската врата подал найлонова торбичка с пакет захар- на стойност 2,50 лв., пакет вафли на стойност 2,10 лв., след което извадил от джоба си пачка с банкноти от по 20 лв. и отброял 15, които дал С., като му казал „Да не хвърля на друг, а да хвърля на него“, след което си тръгнал.

Подс. Н. се е защитил още на досъдебното производство по тези факти, като отразеното в мотивите като времеви интервал на извършване на деянието, макар и по по -общ начин „следобяд“, вместо „около 19 ч.“, както е посочено в обвинителния акт, не налага предприемането на нови усилия за защита, след като подсъдимият се е защитавал за датата 4.11.2023 г. и след като по несъмнен начин доказателствата установяват осъществяването на описаната в обвинителния акт среща между двамата участници на тази дата и опровергават лансираната версия на подс. Н., че среща между двамата на 4.11.2023 г. изобщо не се е състояла.

При това положение, ВКС не намери основания да сподели оплакванията на адв. Р. за допуснати от въззивния съд нарушения на съдопроизводствените правила, довели до накърняване на правото на защита на подс. Н., поради което прие, че релевираното в касационната жалба касационно основание не е налице и не се налага отмяна на атакувания съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на съда.

По касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК

Претендираното касационното основание по чл. 346, ал. 1, т. 3 от НПК - явна несправедливост на наложеното на подс. Н. наказание също не намира опора в материалите по делото. Определеното от контролираната съдебна инстанция наказание съответства на степента на обществена опасност на деянието и дееца, на смекчаващите и отегчаващи отговорността обстоятелства и на целите, предвидени в чл. 36 от НК, поради което ВКС няма причини да се намеси и да го измени като го намали. Въззивният съд не може да бъде упрекнат, че при индивидуализация на наказанието не е отчел в необходимата степен наличието на смекчаващите отговорността обстоятелства, нито липсата на отегчаващи такива. Чистото съдебно минало, положителните характеристични данни, трудовата ангажираност и добросъвестното процесуално поведение са били съобразени от съда при отмерване на дължимата санкция, която е определена в размер на една година „лишаване от

свобода“ и „глоба“ в размер на 10 000 лв., като следва да се има предвид, че двете наказания по своя размер са минимума, предвиден в санкционната част на правната норма. Неоснователно се твърди, че към тях съдът е пропуснал да причисли изминалия продължителен период от воденото наказателно производство, който е от две години и седем месеца - срок, който според ВКС не е прекомерен или неразумен, с оглед процесуалното развитие на делото и крайния етап, на който се намира наказателното производство, поради което държавата не дължи компенсиране на подсъдимия за бавно правосъдие чрез намаляване на размера на наказанието.

От друга страна, изброените по-горе смекчаващи отговорността обстоятелства не са нито многобройни, нито е налице изключително такова, за да бъде определено наказание под предвидения в закона минимум, с приложението на чл. 55, ал. 1 от НК, каквото искане е направено в касационната жалба, още повече, че не би могло да се направи извод за това, че и предвиденото най – леко наказание би било несъразмерно тежко.

В заключение, ВКС прие, че атакуваният съдебен акт не страда от пороци, които да налагат отмяната му или неговото изменение, поради което следва да остане в сила.

Поради изложените съображения и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК ВКС, трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА присъда № 8 от 26.02.2026 г., постановена по внохд № 1302/ 2025 г. на Софийски Апелативен съд

Решението е окончателно.

Председател :

Членове : 1.

2.